

Uluslararası Başarılarda Siyasi Aktörlerin Tebrik Mesajlarına Yapılan Şiddet İçerikli Paylaşımlar Üzerine Bir İnceleme: Tokyo 2020 Örneği 1_2_3_4

 Nedret ÇAĞLAR*

* Doç. Dr., Süleyman Demirel
Üniversitesi,
nedretcaglar@gmail.com
ORCID: 0000-0001-9769-056X

** Yüksek Lisans Öğrencisi,
Süleyman Demirel
Üniversitesi,
ayber003@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4365-8403

Gönderilme/ Received
01.08.2022

Kabul Tarihi/ Accepted
27.08.2022

Yayın Tarihi/Published
30.09.2022

 Muhammed AYBER**

Öz

Sosyalleşme ve iletişim kurma ihtiyacı insanları sürekli bir arayışa yöneltmiş, yeni iletişim kanalları aramaya teşvik etmiştir. Günümüzde internetin icadıyla iletişim dijitalleşerek çok farklı bir boyut kazanmıştır. İnternetle birlikte sosyal ağların gelişmesi bizlere anlık olarak dünyanın her yerine ulaşma ve iletişim kurma imkanı vermiştir. İnsanları ve devleti yönetmek üzerine odaklanan siyaset alanında da siyasi aktörler; çeşitli yollarla iletişim kurarak iletilerini aktarmakta ve bazen iletişim diline şiddet karışmaktadır. Günümüzde siyasi aktörlerde fikir, düşünce ve siyasi iletişim faaliyetleri için sosyal ağları etkin kullanmaktadırlar. Yıllar boyunca insan hayatında var olan şiddet bugün tıpkı iletişim gibi dijitalleşmiş, sosyal medyanın özgür ve anonim yapısının içerisine dahil olmuştur. Sosyal medyanın verdiği özgürlükle, siyasi aktörlerden farklı düşünen insanlar fikirlerini savunurken diğer fikir ve düşüncelere karşı daha saldırgan olabilmektedir. Bu çalışmada, siyasilere yönelik nefret söyleminin çevrimiçi yansımalarını Twitter üzerinden incelemek amaçlanmıştır. Siyasi iletişim faaliyetlerinde gerçekleşen dijital şiddet örneklerine bakılarak şiddeti gerçekleştiren kişilerin şiddet eylemlerindeki devamlılığı ve duyarsızlaşmaları incelenmiştir. Çalışmada söylem analizi yöntemi kullanılmıştır. Sonuçta; nefret söyleminde bulunan hesapların çoğunun anonim hesaplar olduğu, bu hesapların incelenmesi sonucunda ise belirli bir siyasi düşünceye karşı sürekli olarak ağır şiddet içeren söylemlerde bulunduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Dijital Şiddet, Siyasal İletişim, Sosyal Medya, Twitter

¹ Bu makale intihal tespit yazılımlarıyla taranmıştır. Benzerlik tespit edilmemiştir.

This article has been scanned by plagiarism detection softwares. No similarity detected.

² Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen kurallara uyulmuştur.

In this study, the rules stated in the “Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive” were followed.

³ Araştırmada yazarların katkısı eşittir.

The contribution of the authors to the research is equal.

⁴ Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.

There is no conflict of interest with any institution or person within the scope of the study.

Kaynak gösterme / To cite this article: Çağlar, N., & Ayber, M. (2022). Uluslararası Başarılarda Siyasi Aktörlerin Tebrik Mesajlarına Yapılan Şiddet İçerikli Paylaşımlar Üzerine Bir İnceleme: Tokyo 2020 Örneği. *The Journal of Communication and Social Studies*, 2(2), 171-191. doi:10.29228/itamder.5

A Study On The Violent Posts Made To The Congratulatory Messages Of Political Actors In International Achievements: Example Of Tokyo 2020

Nedret ÇAĞLAR*

Muhammed AYBER**

* Assoc. Prof. Dr, Süleyman Demirel University,
nedretcaglar@gmail.com
ORCID: 0000-0001-9769-056X

** MA Student, Süleyman Demirel University,
ayber003@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4365-8403

Gönderilme/ Received

01.08.2022

Kabul Tarihi/ Accepted

27.08.2022

Yayın Tarihi/Published

30.09.2022

Abstract

The need to socialization and communicate has led people to a continuous search, encouraging them to search for new communication channels. Today, with the invention of the internet, communication has gained a very different dimension by becoming digital. The development of social networks along with the Internet has given us the opportunity to instantly reach and communicate anywhere in the world. Violence has also been meddle in politics science set up to govern people and the state. Today, political actors, who use social networks intensively, carry out political communication activities and realize their ideas and opinions. Violence, which has existed in human life for years, has entered into the free and anonymous structure of social media by being digitalized just like communication. With the freedom of social medias give , people who think differently from the opinions of political actors can be more aggressive towards other ideas and thoughts while defending their ideas. In this study, it is aimed to examine the online reflections of hate speech against political people on Twitter. By looking at the examples of digital violence that took place in political communication activities, the continuity and depersonalization of the perpetrators of violence were examined. Discourse analysis method was used in the study. According to the result obtained in the research, it has been determined that most of the accounts containing hate speech are anonymous accounts, and as a result of the examination of these accounts, they constantly make heavy violent statements against a certain political thought.

Keywords: Violence, Digital Violence, Political Communication, Social Media, Twitter.

Giriş

İnsan var olduğu ilk günden bu yana diğer insanlarla iletişim içerisinde olmuştur. İnsanlar arasında yaşanan fikir ve görüş ayrılıkları çeşitli koşullarda artarak nefret söylemlerini üretmiş ve şiddet eylemlerini ortaya çıkarmıştır. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre şiddet, "Gücün ya da fiziksel kuvvetin; tehdit yoluyla ya da gerçekte, ölüm, psikolojik zarar, gelişme engeli ya da yoksunluğa neden olacak şekilde; kendine, bir başkasına ya da bir grup veya bir topluma karşı niyetli biçimde kullanılması" olarak tanımlanmıştır (Polat, 2016, s.1). Nefret söylemi belirli kişi veya gruba yönelik yapılan aşağılayıcı ve saldırgan ifadeleri kapsamaktadır. Avrupa Konseyi'nin Bakanlar Komitesi ise nefret söylemini ırkçı nefreti, yabancı düşmanlığını, azınlıklara, göçmenlere ve göçmen kökenli insanlara yönelik ayrımcılık ve düşmanlık şeklinde tezahür eden saldırgan tavır ve söylemler, dini görüşlere karşı olan hoşgörüsüzlük ve bu hoşgörüsüzlüğe dayalı çeşitli nefret biçimleri, insanları kışkırtan, teşvik eden veya davranışı meşrulaştıran her türlü ifade biçimi olarak tanımlamıştır (Weber, 2009). Nefret söyleminin süreklileşmesi ve yaygınlaşması sonucunda insanlar nefrete karşı duyarsızlaşıp, kendi içlerinde nefret söylemini meşru olarak görebilirler. Bu durum sonucunda nefret söylemine maruz kalan kişi veya gruba karşı bu durumu ileriye taşıyarak şiddet eylemleri de gerçekleşebilir.

Şiddeti beş farklı kategoride sınıflandırmak mümkündür. Bunlar; fiziksel şiddet, cinsel şiddet, duygusal şiddet, ekonomik şiddet ve dijital şiddettir. Fiziksel şiddet, kasıtlı olarak bir kişinin sağlığını olumsuz yönde etkileyecek biçimde mağdurun vücudunda yaralanmalara sebebiyet vermek şeklinde tanımlanabilir. Fiziksel şiddet en sık başvurulan şiddet türüdür. Cinsel şiddet, kişiyi kontrol altında tutarak cinselliğinden yararlanmak suretiyle zorlamak ve zarar vermek şeklinde tanımlanabilir. Cinsel şiddet, zorlayıcı ve yıkıcı cinsel davranışlar vasıtasıyla uygulanan, bir şiddet suçu olarak ifade edilebilir (Polat, 2016, s. 26). Cinsel şiddet, cinsiyet ayrımı yapmaksızın her yaşta bireyi gerek sözel gerek bedensel olarak cinsel yönden şiddete maruz bırakmaktır. Ekonomik şiddet, kişinin ekonomik özgürlüğünün kısıtlanarak mal varlıklarının kontrol altında tutulması, kişinin üzerinde ekonomik olarak baskı kurulması ve maddi gelire el konulması suretiyle gerçekleşir. Dijital şiddet, bir kişinin, bir topluluğun, dinin, cinsiyetin, cinsel yönelimin, etnik kökenin veya siyasal düşüncenin internet ortamında aşağılanması, ötekileştirilmesi ve nefret unsuru olarak gösterilmesidir. Teknolojinin gelişmesi ve internet ağının yaygınlaşması sonucu tek taraflı paylaşım çağı olan WEB 1.0 döneminden, katılımcı ve üretici kullanıcı dönemi olan WEB 2.0 çağının başlaması ile günümüzde oldukça yaygınlaşan sosyal medya kullanımı 'şiddet' kavramını dijital ortama taşımış ve 'dijital şiddet' kavramı ortaya çıkmıştır.

Dijital Şiddet

Yeni medya kontrol edilmesi güç, özgürlükçü ve bilgi dağları barındıran bir mecra olarak konvansiyonel medyanın aksine bireylerin katılımcı olduğu dijital ortamı ifade etmektedir (Bayrak, 2017, s. 45). Sosyal medya ağları ile internet kullanıcıları hem tüketici hem de üretici olmaktadır. Bundan dolayı insanlar kendi fikir ve düşüncelerini diğer insanlara karşı istedikleri şekilde

sunabilmektedir. Bu durum insanların içerisinde barındırdığı öfke ve nefret söylemlerini de rahatlıkla paylaşabilmelerine olanak sağlamaktadır. Özellikle dijital ortamın sağladığı rahatlık ile kişi normal hayatta söylemekten ve yapmaktan kaçınacağı eylemleri dijital ortamlarda rahatlıkla gerçekleştirebilmektedir. Sosyal medya kullanıcılarına sunulan sınırsız özgür ortam kullanıcıların sanal ortamda nefret suçu işleyebilmesinin önünü açmıştır. (Taş, 2017, s. 60). Cebecioğlu ve Altıparmak'ın (2017, s. 424) aktardığına göre dijital ortamlarda birey herhangi bir olumsuzlukla veya ceza alma tehlikesi ile karşılaşmayacağını düşündüğünden kendisini farklı bir isim, kimlik veya karakter ile tanıtabilmektedir. Böylece herhangi bir olumsuzlukla karşılaşmayacağı düşüncesinin verdiği rahatlık ile gerçekte yapamayacağı şiddet eylemlerini dijital ortamlarda gerçekleştirebilmektedir. Bu eylemler dijital platformlarda büyük kitlelere yayılır ve internet ortamında kalıcı durmaya devam eder. Bu şiddet türüne ise dijital şiddet denmektedir. Dijital şiddet diğer şiddet olaylarına göre daha yıkıcı ve yıpratıcı olabilmektedir. Dijital şiddetin diğer şiddet eylemlerinden daha yıkıcı olmasının nedeni gerçekleştirilen şiddet eyleminin geniş kitlelere çok hızlı bir şekilde yayılması ve kalıcı olmasıdır. İnternet teknolojisi gelişiminin açtığı etik problemlerden birisi de şiddet ve nefret söyleminin küresel ölçüde yayılması olmuştur. Avşar ve Varış (2022, s. 350), dijital teknolojinin gelişimi internet ortamında yapılan paylaşımların kolay bir şekilde manipüle edilerek nefret söyleminin üretilmesini, meşrulaştırılmasını ve önlenemez bir hızda yayılmasına zemin hazırlayarak olmayan olayları da oluyor gibi gösterme gücüne sahip olduğunu belirtmişlerdir.

İnternetin yaygınlaşması ve WEB 2.0 dönemiyle birlikte hayatımıza giren sosyal medya platformları bugün çok büyük kitleler tarafından kullanılmaktadır. We Are Social tarafından yapılan bir araştırmaya göre Ocak 2022 itibariyle dünya üzerinde yaklaşık 4 milyar 620 milyon kişi aktif olarak sosyal medya kullanıcısı olarak tanımlanıyor. Türkiye'de ise sosyal medya kullanıcılarının sayısı yaklaşık 68,9 milyonu bulmaktadır. Dolayısıyla sosyal medyanın ilk günlerinden bu yana hızla artan kullanıcı sayısı, pek çok alan gibi siyasal iletişim faaliyeti yürüten kişi ve kurumlar ile siyasi aktörlerin de dikkatini çekmektedir. Sosyal medya platformları ilk olarak siyasal iletişim çalışmalarında 2008 yılında Barack Obama'nın seçimi kazanması sonucunda dikkat çekmiş ve seçim kampanyalarının yeni mecrası olarak siyasal pazarlama alanlarının oluşması sağlanmıştır (Solmaz, 2019, s. 26).

Siyasal İletişim

Siyaset Arapça kökenli bir sözcük olup at eğitimi anlamına gelmektedir; ancak günümüzde siyaset kavramı ülke, devlet ve insan yönetimi biçiminde tanımlanmaktadır. Siyaset bilimini ise Kışlalı "siyasal otorite ile ilgili kurumların ve bu kurumların oluşmasında ve işleminde rol oynayan davranışların bilimi" (Kışlalı, 2014, s. 19) olarak tanımlamıştır. Siyaset bilimi; psikoloji, sosyoloji, antropoloji, halkla ilişkiler, iletişim, hukuk, retorik, felsefe gibi birçok disiplin ile birlikte çalışmaktadır. Siyasal kavramına iletişim kavramının da eklenmesi ile bir başka disiplin olan siyasal iletişim kavramı ortaya çıkmıştır. Siyasal iletişim, siyasal aktörlerin kendi ideolojik amaçları ve politikaları doğrultusunda; belirli gruplara, kitlelere, ülkelere ya da bloklara kendi düşüncelerini kabul ettirmek ve

gerektiğinde eyleme dönüştürmek üzere çeşitli iletişim tür ve tekniklerini kullanmaları olarak tanımlanmaktadır (Aziz, 2021, s. 3). Siyasal iletişim ve iletişimin süreci benzerlik göstermektedir. Verici kaynak kanallar vasıtasıyla mesajları alıcılara göndermekte ve alıcılardan geribildirim olarak süreç sonlanmaktadır. Siyasal iletişimde; verici kaynak siyasi aktörler, kanallar kitle iletişim araçları, alıcı, hedef kitle seçmenler veya halk, geribildirim ise alıcının tepkisi olarak tanımlanabilir. Siyasal iletişim seçim kampanyalarında, siyasi reklam, pazarlama, halkla ilişkiler ve propaganda faaliyetlerinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Siyasi aktörlerin en temel hedefi seçmenleri ikna ederek kendileri lehine oy kullanma eylemini gerçekleştirmelerini sağlamaktır. Bundan dolayı siyasi aktörler kendi fikir ve düşüncelerini en iyi şekilde aktarmak için siyasi iletişim yöntem ve tekniklerini kullanmaktadırlar. zkan (2004, s. 41), siyasi aktörlerce üretilen program, hedeflenen politikalar ile iletilen mesajların hedef kitle üzerinde etkinliğinin sağlanabilmesi maksadıyla siyasi iletişim yöntem ve tekniklerinin kullanılmasının bir gereklilik olduğunu ifade etmektedir. Kendi düşüncelerini empoze etmek için siyasi iletişim faaliyetlerini yürüten siyasi aktörler kitlelere ulaşabilmek için birçok mecrada kendilerini anlatmaktadırlar. Siyasi aktörler bu amaçları doğrultusunda sosyal medya platformlarını da aktif olarak kullanmaktadırlar.

Sosyal Medyada Siyasal İletişim ve Dijital Şiddet

şiddet dünya üzerinde her zaman var olmuş ve şiddeti iletmek için medya yani iletişim kanalları kullanılmıştır. İnsanın olduğu her yere şiddet taşınmıştır (Yumrukuz, 2017, s. 90). Özellikle sosyal medya platformlarında yürütülen siyasi iletişim faaliyetlerinde sosyal medyanın katılımcı yapısından kaynaklı siyasi iletilere farklı düşünce ve fikirde olan kişiler tarafından çeşitli şiddet söylemleri yapılabilmektedir. Nefret söylemi; bir düşünceye, belirli bir ırka, herhangi bir dine, mezhebe, siyasi bir görüşe ya da siyasi aktöre karşı oluşabilmektedir. Yapısı gereği herkesin rahatça kendini açıklayabileceği bir mecra olan sosyal medyada hesabı olan herkes anonim hesaplarla dahi kendi düşünce ve fikirlerini paylaşarak siyaset yapabilmektedir. Bu durum insanların gündeme ilişkin anlık tepkilerini ortaya koymalarına fırsat vererek siyasi aktörlerin dikkatini çekebilmektedir (Işıklı ve önce, 2020, s. 146). Böyle bir mecrada eşik bekçilerinin bir önemi kalmamış ve gündemi kullanıcıların kendileri belirlemeye başlamıştır. Sosyal medya elit bir azınlığın elindeki medyanın yönetme gücünü almıştır. Sosyal medya ile insanlar tek yönlü bir iletişimden çok yönlü bir iletişime geçmiştir. Sıradan insan artık yalnızca bir içerik tüketicisi değil aynı zamanda içerik üreticisi konumuna gelmiştir. İnsanlar artık hem üretici hem tüketicisi yani retketicisi konuma gelmiştir (Avşar ve Varış, 2022, s. 353). Her kullanıcı kendi gündemini oluşturup, kendi gündemi hakkında paylaşımlarda bulunabilmektedir. Bunun getirdiği yozlaşma sonucunda farklı düşüncelere sahip kişilere saldırgan bir duruş ile şiddet içerikli paylaşımlar çok fazla yapılmaktadır. Bu paylaşımları destekleyici mesajlar ile tam tersi düşüncede olan kişilerinde kendi düşüncelerini savunmak adına şiddete şiddetle karşılık vermeleri sonucu bir çatışma ortamı oluşabilmektedir. Işıklı ve önce'ye göre (2020, s. 157) siyasetçiler sosyal medya sayesinde halka çok daha yakındırlar. Ancak bu yakınlık sosyal medyanın getirdiği anonimlik ile kişilerin kendi düşüncesinde olmayan siyasetçilere ve o

görüŖte bulunan insanlara karŖı öfke ve nefret söylemlerini kolaylıkla paylaŖmalarına olanak sağlamaktadır. Yine sosyal medyanın sağladığı gizlilik ile siyasetçileri karalamak adına çeŖitli paylaŖımlar yapılabilenkte, sahte hesaplar üzerinden kiŖi ve kurumlara yönelik nefret söylemleri paylaŖılabilmektedir. TDK'ya (sozluk.gov.tr) göre nefret “Bir kimsenin kötölüğünü, mutsuzluğunu istemeye yönelik duygu”, “tiksinme, tiksinti” olarak tanımlanmıŖtır. Bu duygunun dıŖa vurumu ise nefret söylemi olarak adlandırılmıŖtır. Sosyal medya üzerinde siyasi bir düşünceye veya siyasi bir aktöre yönelik çok fazla nefret söylemine rastlamak mümkündür. Sosyal medya üzerinde yapılan bir paylaŖımın nefret söylemi olarak görülmesi için nefret güdüsü ile bir kiŖiye, gruba veya düşünceye yönelik Ŗiddet, dıŖlama, ötekileŖtirme veya hedef gösterme suretiyle düşmanlaŖtırma gibi çeŖitli söylemlerin bulunması gerekmektedir (Aydos ve Aydos, 2019, s. 7). Nefret söyleminin olduğu yerde sosyal medya üzerinden iŖlenen bir suç olduğu kadar bir hak da söz konusu olmaktadır. Bu hak ise ifade özgürlüğü hakkıdır. Nefret söylemi ve ifade özgürlüğü hakları birbirleri ile çatıŖmaktadır (Bulunmaz, 2015, s. 80). Bu konuda birçok farklı görüŖ bulunmaktadır. Hukuki ve insani boyutu hala tartıŖılmaktadır. İfade özgürlüğünün sınırlandırılmayacağı İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 29. Maddesinde açıkça yazılmıŖ bulunmaktadır (Özulu, 2014, s. 19). Ancak özgürlüğün temelinde hoŖgörü ve baŖkasının özgürlük alanına zarar vermemek vardır. Bu nedenle “Özgürlük bir baŖkasının özgürlüğünün baŖladığı yerde biter” sözünden hareketle gerçekteŖtirilen nefret söylemlerini ifade özgürlüğü altında masumlaŖtırmak doğru olmayacaktır.

Özgürlük alanı olarak ifade edilen internet alanı üzerinden ifade özgürlüğü adı altında baŖkalarını hedef alarak sınırlarına müdahale edildiğinde bu hak baŖkalarının mağduriyetine neden olabilmektedir. Yeni medya ortamlarından Facebook, Instagram, Twitter vb. sosyal ağlar, WhatsApp, E-posta gibi mesajlaŖma uygulamaları veya web siteleri vasıtasıyla bireyleri aŖaęılayan içerikler yayınlanabilmektedir. Mağdur olarak kiŖileri, kurumları hedef alan, hakaret ve aŖaęılama içeren iletilerin paylaŖılması sosyal medya üzerinden hakaret suçu kapsamında değerlendirilmektedir (Çerasi ve Atiker, 2016, s. 19).

Sosyal medyanın yaygın kullanımı özel alan ile kamusal alan ayrımını ortadan kaldırmıŖ ve özel alan büyük ölçüde yok olmuŖtur. Dijital ortamlarda gerçekteŖtirilen Ŗiddetin çok fazla kiŖi tarafından görülebilmesi ve sosyal medya üzerinde sürekliliğinin olmasından dolayı tekrarlanma olasılığı çok yüksektir. Ŗiddet içeriğinin tekrarlanarak artması ve çok fazla kiŖiye yayılarak dijital ortamlarda kalıcı olması nedeniyle fiziksel Ŗiddetten daha tehlikeli bir hal almaktadır (Çınar, 2021, s. 37). Sosyal medyada nefret söylemi çok hızlı yayılmaktadır. Sosyal medyada yapılan paylaŖımlar bir denetime tabi olmadığı için kontrolsüz bir Ŗekilde yayılmaktadır. Geleneksel medyada etik değerler çerçevesinde yayıncılık faaliyetinde bulunulurken sosyal medyada herhangi bir etik değer kaygısı güdülmemektedir. Bundan dolayı sosyal medyada nefret söylemi geleneksel medyaya göre daha yıkıcı olabilmektedir. Sosyal medyada nefret söylemine maruz kalan bireyler kendilerini ifade etmekte zorlanacaklardır. Özellikle genç nesilde nefret söylemine maruz kalmak mağdurun hayatını olumsuz etkileyebilmektedir. Sosyal medyada anonim veya gerçekte hesaplar

kişilere hayat tarzı üzerinden, düşüncesi üzerinden, giyiminden, kilosundan, fiziksel özelliklerinden, cinsiyetinden ya da kendi cinselliği üzerinden nefret söylemine maruz bırakılmaktadır. (Örn. Bkz. ensonhaber.com; yeniakit.com.tr) Sosyal medyada hakaret ve tehdit içerikli mesajların yanında özel hayatın gizliliğini ihlal eden kişilerin kendi arasındaki konuşmaların ortaya saçılması kişilerin özel fotoğraf ve videolarının sosyal platformlarda paylaşılması hem suç hem de dijital şiddettir. Bu doğrultuda dijital şiddetin teknoloji ile alakalı hemen her ortamda karşılaşılabilen, en az diğer şiddet türleri kadar bireyi etkileyen ve önemli sorunlar oluşturabilen bir şiddet türü olduğu iddia edilebilir (Cebecioğlu ve Altıparmak, 2017, s. 425). Sosyal medya şiddet içeriklerinin yayılması için sınırsız bir evren sunmaktadır. Medyanın sınırsızlığı ve dinamikliği üretilen içeriklerin denetimini zorlaştırmaktadır. Yeni medya şiddet içeriklerinin serbestçe dolaşıma girmesine olanak sağlamaktadır (Tunçer, 2020, s. 69).

Bu durum birçok siyasi aktörün önünü alamayacağı krizlere sebep olmaktadır. Bu noktada geçtiğimiz günlerde bir siyasi partinin yönetiminde yer alan siyasi aktörün sosyal medya üzerinden gerçekleştirdiği özel konuşmaları sızdırılmış, hızlıca yayılan bu paylaşım kısa sürede sosyal medyanın gündemini oluşturmuş ve siyasi aktörün istifası ile sonuçlanmıştır. Özel alan ile kamusal alanın birbirine karıştığı sosyal medyada siyasi aktörler ve kamuya mal olmuş kişiler, özel hayatlarında daha bilinçli bir sosyal medya kullanıcısı olmalı, sosyal medyasını bulunduğu konuma göre profesyonelce kullanılmalıdır.

Siyasal iletişimde nefret söylemine özellikle dijital ortamlarda çok daha fazla karşılaşılmaktadır. Ülkemizde internet kullanımında oluşabilecek dijital suçlara ilişkin yasal düzenlemeler 5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'da(mevzuat.gov.tr) yer almaktadır. Söz konusu kanunun, 8. Maddesinde içeriğe erişimin engellenmesi kararı ve yerine getirilmesini düzenlerken; aynı kanunun 9. maddesinde ise içeriğin yayından kaldırılması ve cevap hakkı düzenlenmektedir. Türk Ceza Kanunu'nun 122. Maddesi (mevzuat.gov.tr) 'dil, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, engellilik, siyasi düşünce, felsefi inanç, din veya mezhep farklılığından kaynaklanan nefrete dayalı ayrımcılık suç sayılmıştır' (Avşar ve Varış, 2022, s. 357) olarak düzenlenmiştir.

Araştırma Amacı -Yöntem – Örneklem ve Bulguları

Bu çalışmada, siyasilere yönelik nefret söyleminin çevrimiçi yansımalarını Twitter üzerinden incelemek amaçlanmıştır. Örneklem olarak Tokyo 2020 Olimpiyat oyunları sonrasında kazanılan başarıları kutlamak adına paylaşımında bulunan altı siyasi aktörün paylaşımlarının altına gelen toplam 2.436 tweet incelenmiş ve her siyasi aktörün mesajının altına gelen şiddet içerikli cevaplar arasından en dikkat çekici olan üç cevap seçilmiştir. Nefret söyleminde bulunan Twitter hesaplarının diğer paylaşımları da incelenerek hesapların bu nefret söylemine bulunma nedenleri üzerinde çıkarımlar yapılmıştır. Etkileşim oranı yüksek olan, araştırma döneminde gündemde olan, farklı konumlarda bulunan siyasi aktörlerin Twitter hesaplarında yaptıkları paylaşımlar dikkate alınmış ve paylaşımların altına yapılan cevaplar amaçlı örneklem yoluyla seçilmiştir. Çalışmada Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Cumhuriyet Halk Partisi

Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener, Saadet Partisi Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu, Demokrasi ve Atılım Partisi Genel Başkanı Ali Babacan ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun paylaşımlarına cevap veren hesaplar incelenmiştir. İncelenen hesapların araştırma sonrasında herhangi bir olumsuz duruma maruz kalmaması için ve araştırmada hesapların gerçek kişilere ait olup olmadığının belirlenmesinin sınırlı olmasından dolayı hesap isimleri ve profil fotoğrafları bulanıklaştırılarak gizlenmiştir. Bu araştırmada incelenen nefret söylemleri ve söylemi gerçekleştiren hesapların dijital şiddet içeriklerini ne kadar yoğunlukla gerçekleştirdikleri, incelenen hesapların nefret söylemini tekrarlayıp başka kişilere yönelik bir şiddette bulunup bulunmadığı da göz önüne alınarak bu hesapların genel durumları incelenmiştir. Analizde söylem analizi kullanılmıştır. Söylem analizi ile dil ve temsilin ne şekilde üretildiğine ek olarak temsil, anlam, iktidar arasındaki ilişkiler, kimlikler ve öznelliklerin oluşumu irdelenmektedir (Yardımcı ve Doğruel, 2019, s. 137). Söylem, ideolojilerin yeniden üretiminde rol oynar. Söylem yapıları içinde imgeler, söz dizimi ve tonlamadan tutun da konu, tutarlılık, varsayımlar, metaforlar ve çıkarımlar gibi anlamın birçok yönüne kadar çoğu konuda ideolojilerin söylem yapılarını nasıl etkilediği önem kazanmaktadır (Van Dijk, 2003, s. 13-14). Van Dijk, söylemin yapısal bağlamda kendine has kategori ve unsuru olan birçok düzeyde yapıyı içermesinden dolayı oldukça karmaşık bir olgu olduğunu belirtmektedir. Söylem karmaşık olduğu ve ideolojik yapılar farklı şekillerde ifade edilebildiğinden, daha pratik bir 'buldurucu' ya, ideolojiyi metin ve konuşmada bulmayı sağlayan bir yöntemle sahip olmada faydalı olmaktadır (Van Dijk, 2003, s. 53-54). Tweetlerin içeriklerinin en doğru şekilde analiz edilebilmesi için, Van Dijk'ın (1988) söylem analizi modeli örnek alınarak yapılan paylaşımlar makro ve mikro düzeyde incelenmiştir. Bu yöntemde metinler makro ve mikro olmak üzere iki ana boyutta incelenir. Makro boyutta metinlerin tematik açıdan içerikleri tespit edilirken, mikro boyutta ise cümle yapıları ile içeriği tespit edilirken aynı zamanda yorum kısmı yer alır (Solak, 2011, s. 3). Tespit edilen nefret söylemleri, Hrant Dink Vakfı tarafından 2019 yılında hazırlanan "Medyada Nefret Söylemi ve Ayrımcı Söylem 2019 Raporu"nda (hrantdink.org/tr) yer alan nefret kategorilerine ayrılarak incelenmiştir.

1. **Kategori:**

Abartma/Yükleme/Çarpıtma: Bir kişi ya da olaydan yola çıkarak bir topluluğa yönelik olumsuz genelleme, çarpıtma, abartma, olumsuz atıf içeren söylemler

2. **Kategori:**

Küfür/Hakaret/Aşağılama: Bir topluluk veya kişi hakkında doğrudan küfür, aşağılama, hakaret içeren söylemler

3. **Kategori:**

Düşmanlık/Savaş Söylemi: Bir topluluk hakkında düşmanca, savaşı çağrıştıran ifadelerin yer aldığı söylemler

4. **Kategori:**

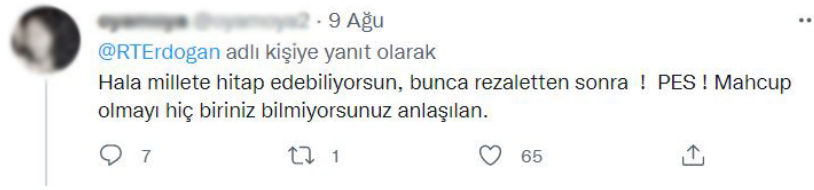
Simgeleştirme: Doğal bir kimlik ögesinin nefret, aşağılama unsuru olarak kullanıldığı, simgeleştirildiği söylemler

Tablo 1: Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Tarafından Atılan Tebrik Tweeti

Siyasi Aktör	Atılan Tweet	İçerik
Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan		Tokyo'daki olimpiyatlara katılan bütün sporcuları tebrik etmiştir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Attığı Tebrik Tweetine Verilen Şiddet İçerikli Cevaplar

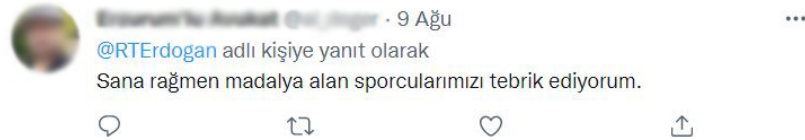

Makro Analiz:

“Hala millete hitap edebiliyorsun, bunca rezaletten sonra ! PES ! Mahcup olmayı hiç biriniz bilmiyorsunuz anlaşılır.” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Ünlem işareti ve büyük harflerle yazımla belirli kısımları vurgulanmıştır. Tweet 7 cevap 1 retweet ve 65 beğeni almıştır.

Mikro Analiz:

Tweet incelendiğinde siyasi aktörün bazı olayları kabullenmeyerek görmezden geldiği ima edilmiş ve aktör suçlanmıştır. Tweet içerisinde ciddi bir hakaret aşağılama bulunmamaktadır. Söylem içerisinde yapılan atıflar sadece siyasi aktöre değil temsil ettiği siyasi görüşe de yüklenmektedir. Yani anonim bir yaklaşım söz konusudur. Bu söylemi olumsuz bir durumu yükleme olarak görmek ve birinci kategoride değerlendirmek mümkündür. Hesabın incelenmesi sonucu bu hesap özel olarak sadece siyasi paylaşımlar yapmak üzere açılmıştır. Paylaşımları mevcut siyasi iktidara karşı paylaşımlardan oluşmaktadır.

Makro Analiz:

“Sana rağmen madalya alan sporcularımızı tebrik ediyorum.” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet herhangi bir etkileşim almamıştır.

Mikro Analiz:

Tweet incelendiğinde; siyasi aktörün uluslararası oyunlarda kazanılan başarıların önünde bir engel gibi algılandığı ve bu engellemelerin başarısız olduğu ima edilmektedir. Bu söylemde bir çarpıtma söz konusu olduğundan dolayı birinci kategoride değerlendirmek mümkündür. Hesabın incelenmesi sonucu birçok siyasi paylaşım yapılmasına rağmen ciddi bir şiddet içeriği yoktur.

Makro Analiz:

“Yaa Reis birgün sende ülkemizi hakkıyla temsil etsen.” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet bir beğeni almıştır.

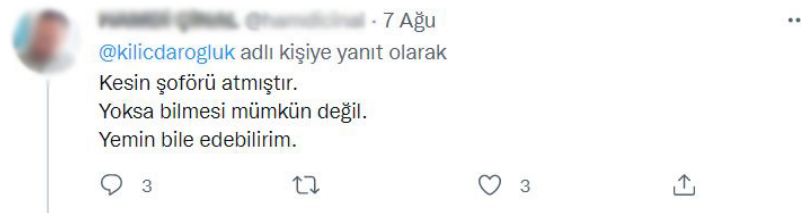
Mikro Analiz:

Tweet incelendiğinde; siyasi aktörün temsil kabiliyetinin düşük olduğu alaycı bir ifade ile dile getirilmiştir. Bu söylemde olumsuz bir çarpıtma olduğundan dolayı birinci kategoride değerlendirmek mümkündür. Hesabın incelenmesi sonucu belirli bir siyasi görüşe hakim paylaşımlar yapıldığı ve hesabın sahibinin anonim olduğu gözlenmektedir.

Tablo 2: CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu Tarafından Atılan Tebrik Tweeti

Siyasi Aktör	Atılan Tweet	İçerik
CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu		Tokyo olimpiyatlarında madalya kazanan kadın sporcuları tebrik etmiştir.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Attığı Tebrik Tweetine Verilen Şiddet İçerikli Cevaplar

Makro Analiz:

“Kesin şoförü atmıştır. Yoksa bilmesi mümkün değil. Yemin bile edebilirim.” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Kişi söylemini “Yemin” ile vurgulamıştır. Tweet 3 cevap ve 3 beğeni almıştır.

Mikro Analiz:

Tweetin içeriği incelendiğinde siyasi aktörün yetersiz ve bilgisiz olduğunu, uluslararası müsabakalar ile hiçbir ilgisinin olmadığı ima edilmektedir. Bu içerik olumsuz bir durumu siyasi aktöre yükleme ve siyasi aktörü aşağılama durumundan dolayı birinci ve ikinci kategoride yer almaktadır. Hesabın incelenmesi sonucu bu hesap sürekli olarak siyasal şiddet içerikli paylaşımlar ile muhalefet görüşlerine karşı bir aşağılama ve hakaret içerikli paylaşımlar yapmaktadır.

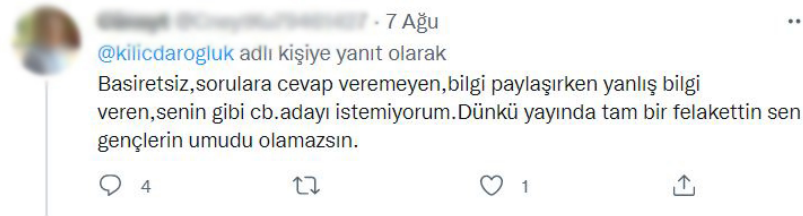

Makro Analiz:

“Sen kutlamayaydın iyiydi yaaa. Allah korusun sakatlanmasın kızlar.” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet 1 cevap ve 1 beğeni almıştır.

Mikro Analiz:

Tweetin içeriği incelendiğinde siyasi aktör sürekli kötü giden şeylerden sorumlu tutulmaktadır. Yapacağı iyi eylemlerin dahi kötü sonuçlanabileceği vurgulanmıştır. İçerik bu durumda olumsuz bir durumu siyasi aktöre yüklediğinden dolayı birinci kategoride yer almaktadır. Hesabın incelenmesi sonucu bu hesap sürekli olarak siyasal şiddet içerikli paylaşımları ile dikkat çekmektedir. Özellikle fiziksel şiddeti destekleyici yorumları ile şiddete büyük bir meyil olduğu söylenebilir.

Makro Analiz:

“Basiretsiz, sorulara cevap veremeyen, bilgi paylaşıırken yanlış bilgi veren, senin gibi cb.adayı istemiyorum. Çünkü yayında tam bir felakettin sen gençlerin umudu olamazsın.” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet 4 cevap ve 1 beğeni almıştır.

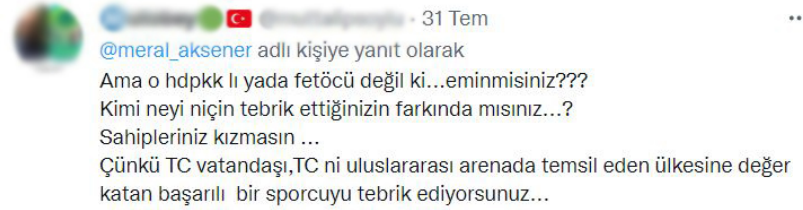
Mikro Analiz:

Tweetin içeriği incelendiğinde siyasi aktörün yetersiz ve insanları yanlış yönlendirip, yanlış bilgiler verdiği ifade edilmiştir. Siyasi aktör aşağılandığı için bu içerik ikinci kategoride değerlendirilebilir. Hesabın incelenmesi sonucu anonim olan hesap üzerinden birçok siyasi paylaşım yapılmasına rağmen ciddi bir şiddet içeriği yoktur.

Tablo 3: İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener Tarafından Atılan Tebrik Tweeti

Siyasi Aktör	Atılan Tweet	İçerik
İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener		Tokyo olimpiyatlarında altın madalya kazanan Mete Gazoz'u tebrik etmiştir.

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener'in Attığı Tebrik Tweetine Verilen Şiddet İçerikli Cevaplar

Makro Analiz:

“Ama o hdpkk lı yada fetöcü değil ki... eminmisiniz??? Kimi neyi niçin tebrik ettiğinizin farkında mısınız...? Sahipleriniz kızmasın ... Çünkü TC vatandaşı,TC ni uluslararası arenada temsil eden ülkesine değer katan başarılı bir sporcuyu tebrik ediyorsunuz...” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Çok fazla noktalama işareti kullanılarak söylem vurgulanmıştır. Tweet etkileşim almamıştır.

Mikro Analiz:

Tweetin içeriği incelendiğinde saldırgan bir dil ile siyasi aktörü ve temsil ettiği düşüncüyü kötülemiştir. Alaycı bir üslup ile siyasi aktörün terörist gruplar ile birlikte olduğunu iddia etmektedir. Bu içerik çarpıtma ve aşağıma içerdiğinden dolayı hem birinci hem de ikinci kategoride değerlendirilebilir. Hesabın incelenmesi sonucu kişinin sürekli olarak kendi düşüncesini olumlayarak diğer görüşlerin yanlış ve kötü olduğunu şiddet içerikli söylemler ile dile getirdiği gözlemlenmiştir.

Makro Analiz:

“Girdimi... Mete oku iyi sapladı ALLAH için, bravo” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet 8 beğeni almıştır. Bir başka hesaptan atılan cevapta da “Mete'nin attığı ok Meral'in Tam ağzının ortasına düştü” gibi benzer bir tweet dikkat çekmektedir.

Mikro Analiz:

Tweetin içeriği incelendiğinde siyasi aktöre karşı cinsiyetçi bir şekilde hakaret edilerek şiddet söyleminde bulunmuştur. Bu içerik ikinci kategoride değerlendirilebilir. Hesabın incelenmesi sonucu farklı görüşlere yönelik cinsiyetçi ve şiddet içerikli paylaşımlar yapılarak nefret söylemi gerçekleştirilmektedir.

@meral_aksener adlı kişiye yanıt olarak

Teşekkürler hırsınıza yenilmeyip mete gazoz kardeşimizi de karalamadığınız, ona da iftira atmadığınız için

Makro Analiz:

“Teşekkürler hırsınıza yenilmeyip mete gazoz kardeşimizi de karalamadığınız, ona da iftira atmadığınız için” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet etkileşim almamıştır.

Mikro Analiz:

Tweetin içeriği incelendiğinde alaycı bir şekilde siyasi aktörün sürekli olarak iftira attığı ve herkesi kötülemeye çalıştığı iddia etmiştir. Bu içerik abartma ve çarpıtma içerdiğinden dolayı birinci kategoride değerlendirilebilir. Hesabın incelenmesi sonucu bu hesap sürekli olarak siyasal şiddet içerikli paylaşımlar ile muhalefet görüşlerine karşı bir aşağılama ve hakaret içerikli paylaşımlar yapmaktadır.

Tablo 4: SP Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu Tarafından Atılan Tebrik Tweeti

Siyasi Aktör	Atılan Tweet	İçerik
SP Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu	 <p>Temel Karamollaoğlu ... @T_Karamollaoglu</p> <p>#OlimpiyatOyunlari'nda kadınlar boksta gümüş madalya alan Buse Naz Çakıroğlu'nu ve altın madalya kazanan Busenaz Sürmeneli'yi yürekten kutluyorum.</p> <p> </p> <p>ÖÖ 10:44 · 7 Ağu 2021 · Twitter for iPhone</p>	Olimpiyat oyunlarında başarı elde eden Buse Naz Çakıroğlu ve Busenaz Sürmeneli'yi tebrik etmiştir.

SP Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu'nun Attığı Tebrik Tweetine Verilen Şiddet İçerikli Cevaplar

Makro Analiz:

“O kadar yöneticilik yaptın... spora zerre katkın katılımın olmadı... Bırak laf salatasını...” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet etkileşim almamıştır.

Mikro Analiz:

Tweetin içeriği incelendiğinde siyasi aktörün daha önce yaptığı çalışmalarında konu ile ilgili daha önce hiçbir girişiminin olmadığı ifade edilerek nefret söyleminde bulunmuştur. Bu içerik olumsuz bir durumu siyasi aktörün üzerine yüklenmesinden dolayı birinci kategoride değerlendirilebilir. Hesabın incelenmesi sonucu farklı siyasi aktörlere yönelik aşağılayıcı söylemlerde bulunduğu ve sürekli olarak şiddet içerikli paylaşımlar yapıldığı gözlenmiştir.

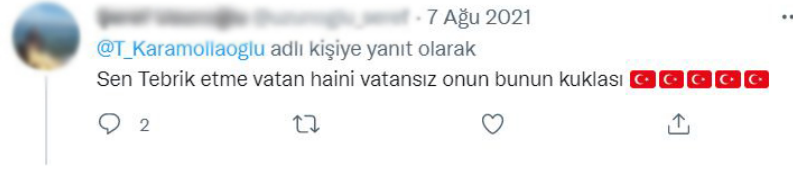

Makro Analiz:

“Bu sıralar fazla sesin çıkmıyor, kenara çekildin zamanın gelince bitecek işin ve görevin” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet 2 cevap almıştır.

Mikro Analiz:

Tweetin içeriği incelendiğinde siyasi aktöre karşı tehdit içeren bir paylaşım yapmıştır. Bu içerik düşmanlık içerdiğinden dolayı üçüncü kategoride değerlendirilebilir. Hesabın incelenmesi sonucu yaptığı paylaşımlar da birçok siyasi aktöre yönelik şiddet unsuru bulunmaktadır.

Makro Analiz:

“Sen tebrik etme vatan haini vatansız onun bunun kuklası” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet 2 cevap almıştır.

Mikro Analiz:

Tweetin içeriği incelendiğinde siyasi aktöre yönelik hakaret ve düşmanlık yapılmaktadır. Bu içerik ikinci ve üçüncü kategorilerde değerlendirilebilir. Hesabın incelenmesi sonucu siyasi paylaşımların çokluğu dikkat çekmektedir. Özellikle belirli bir siyasi düşünceye ait paylaşımların ağırlıklı olduğu görülmektedir.

Tablo 5: DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan Tarafından Atılan Tebrik Tweeti

Siyasi Aktör	Atılan Tweet	İçerik
DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan		Tokyo olimpiyatlarında altın madalya kazanan Mete Gazoz'u tebrik etmiştir.

DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan'ın Attığı Tebrik Tweetine Verilen Şiddet İçerikli Cevaplar

Makro Analiz:

“Ali efendi senin Tayyip Erdoğan'a imza verip Abdullah için çalıştığını söylediğin günden beri hiç samimi ve dürüst gelmiyor söylediklerin. Burda da acaba italyani destekliyor muydu diye düşünmekten kendimi alamıyorum.” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet etkileşim almamıştır.

Mikro Analiz:

Tweetin içeriği incelendiğinde siyasi aktörün kendi içerisinde çelişkiler yaşadığı iddia edilmiş ve dürüst olmadığı belirtilmiştir. Siyasi aktörü rakip sporcuyu desteklemek ile suçlamıştır. Bu içerik olumsuz bir durumu yükleme ve çarpıtma konularından değerlendirilmekte ve içerik birinci kategoride yer almaktadır. Hesabın incelenmesi sonucu özellikle bir siyasi düşünceye ait paylaşımlar yapılmaktadır. Birçok siyasi liderin paylaşımlarının altına şiddet içeren cevaplar vermektedir.

Makro Analiz:

“Ha ali bu senin elemanın değilmiydi yok ama sen ne yapabilirsin ki bu çocuk bilal erdoganin turkiyeye yetistirdigi yigit sen böyle bi yigit kazandirabildinmi memlekete” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet etkileşim almamıştır.

Mikro Analiz:

Tweetin içeriği incelendiğinde siyasi aktörü aşağılayarak kendi düşüncesini yüceltmıştır. Bu içerikte abartma ve aşağılama olduğundan dolayı birinci ve ikinci kategoride değerlendirilmektedir. Hesabın incelenmesi sonucu özellikle bir siyasi düşünceye ait paylaşımlar yapılmıştır. Paylaşımları ağır hakaret ve şiddet içermektedir.

Makro Analiz:

“Bizde halk size yetki vermişken sizin yaptıklarınızla gurur duymak isterdik ama pek bir deva olmadınız maalesef!” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet herhangi bir etkileşim almamıştır.

Mikro Analiz:

Tweet incelendiğinde; siyasi aktörün daha önceki çalışmalarında başarısız olduğu ve herhangi bir sorunun çözümüne katkı sağlamadığı vurgulanarak olumsuz durum siyasi aktöre yüklenmiştir. Bu söylemi birinci kategoride değerlendirmek mümkündür. Hesabın incelenmesi sonucu çok fazla siyasi paylaşım göze çarpmamaktadır.

Tablo 6: İçişleri Bakanı Süleyman Soylu Tarafından Atılan Tebrik Tweeti

Siyasi Aktör	Atılan Tweet	İçerik
İçişleri Bakanı Süleyman Soylu		Tokyo olimpiyatlarında altın madalya kazanan Busenaz Sürmeneli ve gümüş madalya Buse Naz Çakıroğlu'nu tebrik etmiştir.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun Attığı Tebrik Tweetine Verilen Şiddet İçerikli Cevaplar

Makro Analiz:

“Aman dikkat @busenazsurmneli kardeşim ganimet avcıları var madalyana sahip ol” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet 2 cevap ve 95 beğeni almıştır.

Mikro Analiz:

Tweetin içeriği incelendiğinde siyasi aktörü suçlayıcı bir içerik olduğu gözlenmektedir. Bu içerik çarpıtma ve abartma içerdiğinden dolayı birinci kategoride değerlendirilmektedir. Hesabın incelenmesi sonucu özellikle bir siyasi düşünceye ait paylaşımların sıklıkla yapıldığı görülmektedir.

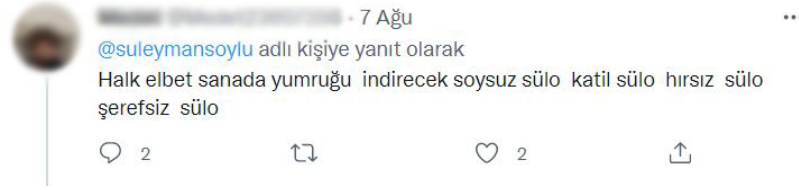
Makro Analiz:

“Escobar seni tanısa yanına staja gelirdi bunca iddia delil karşısında susmak değil istifa etmelisin artık TAMAM hepinize TAMAM!!!” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet 1 retweet ve 67 beğeni almıştır.

Mikro Analiz:

Tweetin içeriği incelendiğinde dünyaca ünlü uyuşturucu baronu ile siyasi aktörün kıyaslamasını yaparak siyasi aktörün istifa etmesini istemiştir. Bu kıyas olumsuz bir durumu siyasi aktöre yükleme ve çarpıtma içermektedir. Bundan

dolayı içerik birinci kategoride değerlendirilmektedir. Hesabın incelenmesi özellikle bir siyasi düşünceye ait paylaşımlar yapıldığı görülmektedir.

Makro Analiz:

“*Halk elbet sanada yumruğu indirecek soysuz sülo katil sülo hırsız sülo şerefsiz sülo.*” tweeti siyasi aktörün kutlama mesajının altına cevap olarak verilmiştir. Tweet etkileşim almamıştır.

Mikro Analiz:

Tweetin içeriği incelendiğinde siyasi aktöre karşı hakaret ve küfür ile nefret söyleminde bulunulmuştur. Bu içerik ikinci kategoride değerlendirilmektedir. Hesabın incelenmesi sonucu özellikle bir siyasi düşünceye karşı şiddet içerikli paylaşımlar yapıldığı görülmektedir.

Bulgular

Yapılan çalışma sonucunda Twitter üzerinden yapılan şiddet eylemleri ve nefret söylemleri genel olarak kullanıcısı direkt tespit edilemeyen anonim hesaplar üzerinden yapıldığı tespit edilmiştir. Bu hesapların içeriği incelendiğinde yaptıkları paylaşımların belirli bir siyasi düşünceye karşı ciddi bir nefret söylemi içerisinde olduğu ve siyasi aktörlerin yapıları paylaşımlara çok şiddetli ağır söylemlerde bulunduğu gözlemlenmiştir. Özellikle muhalefette yer alan siyasi aktörlerin bu şiddete daha çok maruz kaldığı söylenebilir. Şiddet içeriğinde çok yoğun bir şekilde cinsiyetçi bir bakış açısının etkileri görülmektedir. Bunların aksine kullanıcıları belli olan hesapların ise söylemleri diğer hesapların söylemlerine göre daha hafif olduğu ve ağır hakaretler içermediği tespit edilmiştir. Kadın siyasi aktörlerin erkek siyasi aktörlere nazaran daha ağır söylemlere maruz kaldığı ve cinsiyetçi hakaretlere uğradığı, özellikle muhalefet olan siyasi aktörlerin çok ciddi nefret söylemine uğradığı belirlenmiştir. Altı siyasi aktörün Tokyo 2020 Olimpiyatlarında kazanılan başarıları kutlamak için yaptığı Twitter paylaşımlarının altına verilen on sekiz nefret söylemi içeren cevap incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda on dört cevap birinci kategoride (Abartma/Yükleme/Çarpıtma), altı cevap ikinci kategoride (Küfür/Hakaret/Aşağılama), iki cevap üçüncü kategoride (Düşmanlık/Savaş söylemi) yer almaktadır. Nefret söyleminde bulunan hesapların diğer paylaşımları incelendiğinde genellikle siyasi paylaşımlarda buldukları ve birçok konuda siyasi aktörlerin paylaşımlarının altına nefret söylemi içeren cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu cevapların çoğunlukla siyasi aktörleri suçlayan ve ağır hakaretler içeren paylaşımlar olduğu gözlemlendi. Özellikle muhalefet olarak görev yapmakta olan siyasi aktörlerin paylaşımlarının altına çok daha fazla nefret söylemi içeren cevap verildiği tespit edilmiştir.

Sonuç

Yapılan inceleme neticesinde özellikle siyasi aktörler içerisinde muhalefet kesiminde bulunan adayların daha çok dijital şiddete ve nefret söylemine maruz kaldığı tespit edilmiştir. Bu aktörler içerisinde ise yine en çok kadın siyasilerin diğer siyasi aktörlere göre daha çok cinsiyetçi bir nefret söylemine, küfür ve hakarete maruz kaldığı söylenebilir. Çalışma sonucunda; nefret söylemi içeren paylaşımlarda en fazla “abartma/yükleme/çarpıtma” olarak sınıflandırılabilir nefret söylemlerinin kullanıldığı, bunu “küfür/hakaret/aşağılama”ya yönelik söylemlerin takip ettiği tespit edilmiştir.

Şiddet içerikli paylaşım yapan hesaplar ve paylaşımlar incelendiğinde ise bu hesapların birbirleri ile bağlantılı olarak sürekli bir şiddet eğiliminde oldukları farklı siyasi paylaşımlara sıklıkla küfür ve hakaret içeren cevaplar verdikleri görülmektedir. Özellikle fiziksel şiddet içeren paylaşımlar üzerinden hakaret içerikli ve aşağılayıcı mesajlar ile olumsuz bir olayı olumlayarak paylaşmaktadırlar. Şiddet içerikli paylaşımları yapan hesapların genellikle anonim hesaplar olduğu ve paylaştıkları içerikler ile yazdıkları cevapların belirli bir siyasi düşünce etrafında şekillendiği gözlemlenmiştir. Siyasi paylaşımlara yapılan şiddet içerikli cevaplara karşı verilen tepkiler ise yine şiddet içerikli olmaktadır. Sosyal medya üzerinde bu hesapların siyasi bir karşılaşma yaşayarak birbirlerine karşı ağır hakaret, aşağılama ve düşmanlık yaptıkları görülmektedir. Yapılan analizlerde gerçekleştirilen nefret söylemi genellikle cinsiyetçi bir yaklaşımla yapılmış ve bu nefret söyleminde bulunan hesaplar buna benzer birçok siyasi aktöre veya belirli siyasi düşünceyi savunan, siyasi görüşü hakkında fikir paylaşımında bulunan kişilere karşı da gerçekleştirilmiştir. İnsanların kendi görüşleri dışındaki görüşlere karşı duyduğu öfke ve aşağılama düşüncesi kişileri dijital şiddet içerikli paylaşımlar yapmaya yöneltmektedir. Özellikle insanların birbirlerini görmemesi ve dijital ortamlarda yapılan eylemlerin herhangi bir yaptırımını olmadığı düşüncesi şiddetin boyutunu da arttırmaktadır. Anonimliğin vermiş olduğu özgüven ve eylemlerinin karşısında herhangi bir yaptırım görmeyeceği düşüncesi insanların şiddete yönelmesini desteklemektedir. Bu tür dijital şiddet eylemlerinin artmasının birçok faktörü vardır. Bunlardan en önemlilerinden birisi de insanların dijital ortamlarda şiddet unsurlarına çok fazla maruz kalmaları sebebiyle yaşanan şiddete karşı duyarsızlaşmalarından kaynaklanmaktadır. Bu durum insanların empati yeteneğini köreltmekte ve kendileri bir şiddet eylemine maruz kalmadıkça yaşanan şiddet olaylarına karşı duyarsızlaşmaktadırlar. Milli bir olay karşısında dahi şiddet içerikli cevapların veriliyor olması, insanların kendi düşünce ve fikirlerine zıt kişi ve durumlara ne kadar radikal ve hoş görüden uzak olabileceklerini göstermektedir. Bu durum insanları şiddet söylemlerine ve şiddet içerikli davranışlara yöneltmektedir. Şiddet içerikli paylaşımların ve şiddet olaylarının sürekli olarak tekrarlanması sonucu insanlar şiddete karşı duyarsızlaşmaya başlamaktadır. Bunun sonucunda zamanla şiddeti normal görmekte ve kendileri de şiddet faaliyetinde bulunabilmektedir.

Birlik ve beraberliğin vurgulandığı; milli, dini bayramlar, spor müsabakalar, uluslararası etkinlikler, kazanılan başarı ve ödüllerde siyasi aktörler ve kanaat önderleri tarafından yayınlanan tebrik ve kutlama mesajlarının ortak bir

açıklama veya ortak bir dil ile paylaşılması şiddet içeren paylaşımların da azalmasında etkili olacağı düşünülmektedir. Şiddet içerikli paylaşımların sürekliliği ve tekrarlanması insanları gerçek yaşamda da şiddete itebilmektedir. Olası bir olağanüstü durumda dijital olarak gerçekleştirilen şiddet eylemleri belli bir gruba veya düşünceye karşı sokak eylemlerine ve fiziksel şiddete de dönüşebilmektedir.

Kaynakça

- Aydos, S. S., & Aydos, O. S. (2019). Yeni medyada nefret söylemi ve nefret söyleminden doğan hukukî sorumluluk. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 23(2), 3-35.
- Bulunmaz, B. (2015). Yeni Medyada Nefret Söylemi ve Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. Sosyal Bilimler Dergisi, 2014(19). <https://doi.org/10.12780/uusbd.44538>
- Aziz, A. (2021). Siyasal İletişim, Nobel Yayınevi, Ankara
- Bayrak, T. (2017). Sosyal Medyada Dijital Etik: Twitter’da Şiddet İçerikli İletilerin İncelenmesi. Yeni Medya Elektronik Dergisi, 1(1), 32-46.
- Cebecioğlu, G., & Altıparmak, İ. B. (2017). Dijital Şiddet: Sosyal Paylaşım Ağları Üzerine Bir Araştırma.
- Çerasi Çubukçu, C. ve Atiker, B. (2016), Sosyal Medya ve Bilişim Suçları, Enformatik, Toplum ve Hukuk içinde, Legal Yayıncılık, <https://www.researchgate.net/publication/332936451> (Erişim: 28.07.2022)
- Çınar, Ö. (2021). Sosyal Medyada Şiddet. Journal of Management Theory and Practices Research, 2(1), 37-44.
- Işıklı, Ş., & Şirvan, Ö. (2020). Siyasal Zehirlenme, Semptomları ve Sosyal Medya. AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi, 11(42), 143-169.
- Kışlalı, A. T. (2014) Siyaset Bilimi, İmge Kitapevi, Ankara
- Medyada Nefret Söylemi ve Ayrımcı Söylem Raporu, (2019), <https://hrantdink.org/tr/asulis/yayinlar/72-medyada-nefret-soylemi-raporlari/2665-medyada-nefret-soylemi-ve-ayrimci-soylem-2019-raporu> (Erişim: 15.06.2022).
- Özkan, A., (2004), Siyasal İletişim, Partiler, Seçimler, Stratejiler, Nesil Yay., İstanbul.
- Özulu, S. (2014). Nefret söyleminin engellenmesinde siyaset kurumu. Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 4(7), 15-29.
- Polat, O. (2016). Şiddet. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 22(1), 15-34.
- Solak, Ö. (2011) Küçük Ağa Romanının Eleştirel Söylem Analizi, Akademik Bakış Dergisi, 1-14.
- Solmaz, B. (2020) Siyasal İletişimin Dijital Dönüşümü, Literatürk Academia, Konya
- Taş, E. (2017). Yeni Medyada Nefret Söylemi. Yeni Medya Elektronik Dergisi, 1(1), 60-71.
- Tunçer, Ç. (2020). Sosyal Medya ve Şiddet: Ekşi Sözlük’te Çinli Algısı. İnsan ve İnsan, 7(25), 65-84.
- Türk Dil Kurumu Genel Sözlük <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 01.08.2022)

- Van Dijk, T (2003) “Söylem ve İdeoloji Çok Alanlı Bir Yaklaşım,” Çev: N. Ateş, Söylem ve İdeoloji, Haz: Barış Çoban, Zeynep Özarlan, İstanbul: Su Yayınları. İstanbul.
- Varış, M., & Avşar, B. (2022), Sosyal Medyada Nefret Söylemi. TRT Akademi, 7(14), 348-359.
- Weber, A. (2009). Nefret Söylemi El Kitabı. (Çev. M. Çulhaoğlu). Avrupa Konseyi Yayınları. (Orijinal yayın tarihi, 2009)
- WeAreSocial, <https://wearesocial.com/uk/blog/2022/01/digital-2022-another-year-of-bumper-growth-2/> (Erişim tarihi: 01.08.2022).
- Yardımlı, G. & Doğruel, H., (2019), Eleştirel Söylem Çözümlemesi Bağlamında Haber Metinlerinin İncelenmesi, Erciyes İletişim Dergisi, Cilt/ 6, Sayı/ 1, 137-148.
- Yumrukuz, Ö. (2017). Şiddete Karşı Duyarsızlaşma ve Sosyal Medya İlişkisi Üzerine Bir İnceleme. Marmara İletişim Dergisi, (28), 89-106.
- 5651 Sayılı Kanun,
<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5651.pdf?dil=tr-TR> (Erişim tarihi: 12.08.2022).
- 5237 Sayılı TCK 122. Madde
<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf> (Erişim tarihi: 12.08.2022).
- Ensonhaber, <https://www.ensonhaber.com/medya/ebrar-karakurt-hizli-cikti-takim-arkadasiyla-yeni-bir-aska-yelken-acti-paylasimi-sosyal-medyayi-yikti;> (Erişim Tarihi: 14.08.2022).
- Yeni Akit, <https://www.yeniakit.com.tr/haber/cnn-trumpa-hakaret-eden-reza-aslanin-isine-son-verdi-343460.html> , (Erişim Tarihi: 14.08.2022).